

Імре Кальман

(1882 – 1953рр) - угорський композитор, автор популярних оперет: «Сільва», «Баядера», «Принцеса цирку», «Фіалка Монмартру» та інших.

Підготував
учень 8-Б класу
Тернопільської ЗОШ
I-III ступенів
№24
Дмитро Бугера

Біографія

Імре Кальман народився у Шиофоку (Австро-Угорщина, нині Угорщина), на березі озера Балатон, в сім'ї єврея-торговця Карла Коппштейна (Karl Coppstein). Ще в школі змінив прізвище на Кальман. Навчався на піаніста, проте через артрит переключився на композицію. Закінчив в Будапешті музичну академію, де з ним разом вчилися Бела Барток і Золтан Коду.

У 1904 році Кальман працював музичним критиком у будапештській газеті, одночасно багато часу приділяючи композиції.

Романси і симфонічні твори Кальмана великого успіху не мали, зате Велику премію міста Будапешта отримав його цикл пісень. За порадою свого друга композитора Віктора Якобі, Кальман вирішив спробувати сили в опереті. Вже перша його оперета (Tatárjárás, 1908, Будапешт) захоплено зустрінуто публікою і була поставлена у Відні, Нью-Йорку та Лондоні (під назвою «Осінні маневри»).

У 1908 році Кальман переїхав до Відня, де закріпив свій успіх оперетою «Циган-прем'єр» (1912).

У військовий 1915 з'явилася найпопулярніша оперета Кальмана, «Королева чардашу (Сільва)». Її ставили навіть на іншій стороні фронту, в тому числі - в Росії (змінивши прізвища персонажів і місце дії).

У 1920-і роки найбільший успіх мали три оперети Кальмана: «Баядера» (1921) (тут, окрім традиційних для нього вальсів і чардашів, Кальман вирішив освоїти нові ритми: фокстрот і шиммі), потім «Маріца» (1924) і «Принцеса цирку» (1926).

У 1930 році Кальман одружився на юній російській емігрантки з Пермі, актрисі Вірі Макінській, якій присвятив згодом оперету «Фіалка Монмартра». У них народилися син Карой і дві дочки Лілі і Івонка.

У 1934 році Кальман був нагороджений французьким орденом Почесного легіону.

Після аншлюсу Австрії, відмовившись від пропозиції стати «почесним арійцем», Кальман емігрував - спочатку в Париж (1938), потім у США (1940). Його оперети були заборонені в нацистській Німеччині, дві сестри Кальмана загинули в концтаборах.

1942: Кальман розлучається з Вірою, але через кілька місяців вони знову возз'єднуються.

Після розгрому нацизму, взимку 1948/1949 року, що Кальман приїхав до Європи, поклав вінок на могилу Легара, потім повернувся в США. У 1949 році після інсульту був частково паралізований.

Творчість

- *Музика Кальмана не має рівних в опереті за своєю святковості, «нарядності», отточеності мелодики і оркестровки. Вона незмінно пронизана угорськими мотивами - навіть якщо персонаж індієць («Баядера»), російська («Принцеса цирку») або француз («Фіалка Монмартра»), але сама угорська з оперет Кальмана - «Маріца».*

*« Осінні маневри »(Tatárjárás, вона ж Ein Herbstmanöver, 1908, Будапешт)
« Солдат у відпустці »(Az Obsitos, вона ж Der gute Kamerad, 1910, Будапешт)
« Маленький король »(Der kleine König, 1912, Відень)
«Циган-прем'єр» (Der Zigeunerprimás, 1912, Відень)
«Королева чардашу (Сільва)» (Die Csárdásfürstin, 1915, Відень)
«Фея карнавалу» (Die Faschingsfee, 1917, Відень)
«Голландочка» (Das Hollandweibchen, 1920, Відень)
«Баядера» (Die Bajadere, 1921, Відень)
«Маріца» («Графиня Маріца») (Gräfin Mariza, 1924, Відень)
«Принцеса цирку» (Die Zirkusprinzessin, 1926, Відень)
«Золотий світанок» (Golden Dawn, 1927, Нью-Йорк)
«Герцогиня з Чикаго» (Die Herzogin von Chicago, 1928, Відень)
«Фіалка Монмартра» (Das Veilchen vom Montmartre, 1930, Відень)
«Диявольський наїзник» (Der Teufelsreiter, 1932, Відень)
«Імператриця Жозефіна» (Kaiserin Josephine, 1936, Цюріх)
«Маринка» (Marinka, 1945, Нью-Йорк)
«Аризонская леді» (Arizona Lady, 1953, Берн)*